

toboz az ágtetőkön, habár az állabok zárlata és kora lényeges eltérést nem mutatott az egész völgykatlanban.

A mint az éppen delelő nap előbújt a fellegek mögől, megvilágítva sugaraival egyes oldalokat, árnyékban hagyva másokat: a fényben uszó tájképből azonnal kitűnt, hogy gazdag magtermés csak a napos, tehát a déli, délnyugati és nyugati oldalakon van.

Ismételve szép példáját láttam ebben is ama tapasztalati ténynek, hogy a magtermés keletkezésénél a hő és világosság legfontosabb tényező; s hogy napos oldalakon nemcsak fényigényes, de egyáltalán minden fanem hamarabb kezd teremni, gyakrabban és bővebben hoz termést, mint sűrű zárlatban, a mikor tehát a koronától a napfény és meleg el van zárva, s az árnyékos helyeken, melyektől a fényt s a hőt a természet tagadja meg.

Tapasztalati uton sarj- és szálerdőben, úgy a vigályos állásnál és napos fekvésnél, mint sűrű zárlatnál és árnyékos oldalakon külön-külön volna tehát megállapítandó a termőkorszak, illetve a termőképességnek korszerinti rendes menete.

Bodor Gyula,
m. kir. erdész.

Lapszemle.

(Sz. M.) **Élősövényt fűzekből** a „Prakt. Landwirth“ szerint igen könnyen, olcsón és tartósan lehet előállítani, mely mint kerítés, rendeltetésének már az első évben megfelel s e mellett nem csekély hasznot is ad. Alkalmassá teszi e célra a fűzeket az a tulajdonságuk is, hogy nem képeznek a törzstől külön vált gyök-hajtásokat, mint pl. az ákác és némely más fák és cserjék, melyek számos gyökérsarjaikkal széles földpásztákat csakhamar benőnek. A fűzek fent levágva, dusan növesztenek korona- és oldalágakat, ez utóbbiak összefonásával az élősvényt sűrűbbé és tartósabbá tehetjük s a későbbi oldalvesszőket kötözésre, a szebb korona-vesszőket pedig fonásra lehet használni s az ekként évente nyer-

hető jelentékeny haszon a sövény jókarban tartását bőségesen megjutalmazza. A telepítés úgy történik, hogy a megjelölt irányban a földet $\frac{1}{2}$ m szélességben s ugyanily mélyre felássuk és karvastagságu karókat verünk be 1 vagy 1,5 m távolságban egymástól a sövény vonalán s ezeket vízszintes léczekkel kötjük össze a létesítendő élősövény magasságában, mi ha 1—1,5 m.-nél nem több, akkor elégséges az egyszerű léczkötés, ha azonban a sövényt valamivel magasabbra szándékozunk hagyni, akkor még egy sor kötőlécet alkalmazunk a fél magasságban. Már most erős és hosszú fűz vesszőket veszünk s azokat a karók irányában rendes módon bedugványozzuk 30—40 cm mélyre és 8—10 cm távolságban egymástól, fönt pedig a léczhez kötjük s az e fölött kiálló részt levágjuk. Ha élősövényünket mindjárt kezdettől nagyon sűrűvé és erőssé akarjuk tenni, akkor a dugvány vesszőket jobb és balfelé váltogatva 45 fokos szög alatt akként dugványozzuk be, hogy egymást a felső léczig keresztezzék. De ez eljárás mellett nem nyerünk oly jó és értékes vesszőanyagot, mint a függélyesen álló törzsekről. A sövény további kezelése felette egyszerű: késő őszszel ugyanis a felső vesszőket, valamint a felesleges oldalhajtásokat és száraz ágakat levágjuk, az esetleges hézagokon pedig közel lévő mellékajtásokat fonunk keresztül, szóval úgy bánunk el velük, mint a hogyan más élősövényeket kezelni és gondozni szokás. Különösen a *Salix viminalis* de a többi jó fonó vesszőt termő cserjés fűz is alkalmas élősövények létesítésére; de a talaj minősége, a fűzek sajátosságai és czélunk szerint mégis a könnyű homokos talajra a káspi fűzet (*S. acutifolia*), ellenben zombékos, nedves talajra inkább a biborfűzet (*S. purpurea*) választjuk. Diszes élősövényt ad a *S. pentandra* babérfához hasonló nagyságu, szép leveleivel. Legelésnek kitett helyeken a *S. purpurea* azt az előnyt nyújtja, hogy keserű hajtásait sem a marha, sem a vad nem igen bántja.

(A—ó.) **A körlapok alapján történő becslés pontossága a lúczfenyőnél.** A svájci központi erdészeti kísérletező intézet „Mittelungen der Schweizerischen Centralanstalt f. d. forstl. Versuchswesen“ czim alatt folyóiratot indított meg, melyben az erdészeti terén teljesített vizsgálódásoknak, kutatásoknak és végzett kísérleteknek eredményei lesznek folytatólagosan közzé téve. Az első kötet első füzetében már számos kérdésre vonatkozólag található többé vagy kevésbé gyakorlati megjegyzést, vagy utmutató figyelemztetést, noha ezek jó része csak mintegy megerősítésére, helyeslésére szolgál a már ismert s gyakorlatban tényleg alkalmazott eljárásoknak.

A körlapok alapján történő becslés pontosságára nézve Flury Ph., assistens a zürichi kísérleti intézetnél, gyűjtött tapasztalatokat a lúczfenyőre vonatkozólag, melyek a következő pontokban foglalhatók össze:

1. Két, egymásra merőleges irányban mért átmérő gyakran mutat különbséget és pedig ha bármily koru is a fa; idősebb korban az eltérés nagyobb.

2. A területnek hajlása, melyen a fa nőtt, vagy kitettsége, az eddigi vizsgálatokból ítélve, nem gyakorol befolyást a törzs keresztmetszetének szabályosságá vagy szabálytalanná fejlődésére.

3. Hasonlóképen nincs befolyása az átmérők alakulására annak sem, hogy a mesterségesen telepített állabok milyen kötésű hálózatban lettek ültetve.

4. A gyakorlat számára teljesen kielégítő eredményt szolgáltat, ha lúcz fenyő állab felvételnél csak egy átmérőt mérünk is. A költségtöbblet épen nem állana arányban az elérni szándékolt pontossággal, mely csak látszólagos lenne különben is akkor, ha, mint rendesen, nem a tényleg mért átmérővel számolunk, hanem egy-két *cm* közökkel bíró vastagsági fokozatban csoportokat képzünk a talált adatok felhasználásával. A keresztben mért átmérők közötti különbség, ha 9 *mm*-t meg nem halad, mindenesetre a hiba határon belül esik.

5. Olyan czélu vizsgálódások számára ellenben, ha pl. valamely vegyes állabban előforduló fák növedék-gyarapodását, a különböző mértékű áterdölések befolyását, a folyó évi növedekes menetet kideríteni vagy meghatározni akarjuk, mindenesetre ajánlatos, hogy két átmérő alapján számítsunk. De azután vigyázzunk arra, hogy minden későbbi mérés alkalmával épen azon a helyen foganatosítsuk ezt, mint a hol megkezdtuk, mert ha erre nem figyelünk, számításaink s következtetéseink mind helytelenek lesznek, bármily pontosan jártunk légyen is el a két átmérő bemérésénél.

(A—ó.) **Lúcz és erdei fenyő vetések jósága** és illetőleg az erre befolyást gyakorló tényezők szintén képezték tárgyát az előbbi közleményben megnevezett kísérletező intézet kutatásainak, melyeket dr. Bühler tanár ismertetett s melyek eredményei a következő pontokba vonhatók össze:

1. A termelhető csemeték száma az elvetett mag mennyiségével nő; azonban legtöbb hasznavehető csemeténk lesz akkor, ha nem vetünk többet folyóméterenkint 10 gramm és négyzetméterenként 50 gramm magnál.

2. Egy gramm lúcz fenyő magból átlag legfeljebb 42 s legjobb esetben 62 drb két éves csemetét nevelhetünk; egy gramm erdei fenyő magból 21, illetve 18 drbot. Kiváló minőségű csemete lesz a lúcz fenyő mag 1 grammja után átlag 19, az erdei fenyőé után 14 drb.

3. Sorvetés és teljvetés eredménye nem sokkal tér el egymástól.

4. Ha a magvakat jó humus-földdel takarjuk, ez életképes csemetéink számát s minőségét egyaránt emelni fogja.

5. A betakarásnak az a mértéke a legelőnyösebb, ha a lúcz fenyő magvai fölé legfeljebb 15—20 mm-nyi, az erdei fenyő magvai fölé 10—15 mm-nyi vastag réteg porhanyó földet szórunk.

6. Erőteljes, nagy magvakból általában véve hasonlóan erőteljes csemeték nevedednek.

7. Apró magvakból kevesebb csemetét nyerünk, mint a nagyobbakból s a különbség felmehet egészen 20%-ig.

8. Apró vagy nagy magvak egyforma mélyen takarhatók.

A II-dik nemzetközi madártani congressus főjelentése.

Közli: Földes János m. kir. főerdész.

A Budapesten megtartott nemzetközi ornith. congressus főjelentésének I-ső hivatalos része mostanában került ki a sajtó alól.

Minthogy az erdészeti egyesület, mint annak titkári beszámolójából értesültünk, szintén képviselve volt, sőt némely szaktársunk a congressus ülésein tényleg részt vett s alólírott egy kiránduláson is volt, helyén valónak tartom e lapok hasábjain megemlékezni róla.

Azoknak is jó szolgálatot vélek tenni e közlemény által, kik jelen nem voltak ugyan, de közreműködésükkel a congressus sikerének előmozdításához jelentékenyen hozzájárultak, a mint az a congressus összegyűlt tagjai előtt dicsérettel lőn felemlítve; azonkívül a hasznos madarak óvása érdekében hozott határozatok is olyanok, melyek az erdészetet a vadászati törvény révén szintén igen közelről érdeklik.

Az itt előadandókban azokra a részletekre fogok főképp szeritkozni, melyek szakunkat közelebről érintik.